

Koronacja Władysława Łokietka

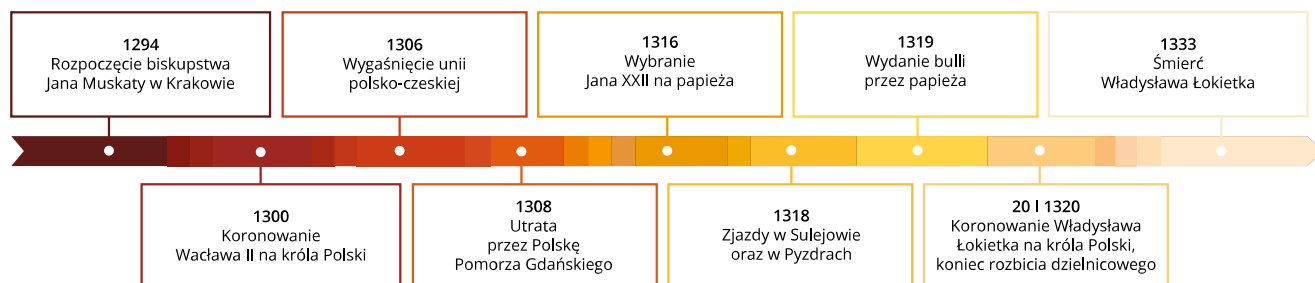
- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Władysław Abraham, *Stanowisko kuryi papieskiej wobec koronacyi Łokietka*, Lwów 1900.
- Źródło: *Dzieje Polski średniowiecznej. Tom pierwszy do roku 1333*, oprac. Jerzy Wyrozumski, Kraków 1995, s. 395–396.
- Źródło: *Wybór źródeł do historii Polski średniowiecznej*, t. II, oprac. Benon Miśkiewicz, Gerard Labuda, Poznań 1967, s. 216.
- Źródło: *Polska Jana Długosza*, red. H. Samsonowicz, Warszawa 1984.
- Źródło: *Kronika oliwska. Źródło do dziejów Pomorza Wschodniego z XIV w.*, Malbork 2008.

Zastanawialiście się kiedyś, jak możliwe było, że władca tak wyraźnie wyróżniający się swoim niskim wzrostem, nazywany z tego powodu “Łokietkiem”, miał w sobie tyle odwagi, aby wywalczyć koronę i zjednoczyć podzielony przez 182 lata kraj? Władysław Łokietek, dążąc do uzyskania korony królewskiej oraz scalenia rozbitego organizmu państwowego, musiał stawić czoło przeciwnościom wewnętrznym i zewnętrznym. Wreszcie w 1320 roku koronował się, symbolicznie finalizując proces zjednoczenia ziem polskich. Datę tę uważa się także za koniec rozbicia dzielnicowego. Czy słusznie?

Źródło: Contentplus.sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Twoje cele

- Opiszesz drogę Władysława Łokietka na tron królewski.

- Wyjaśnisz symboliczne znaczenie przedmiotów, użytych podczas ceremonii koronacyjnej Władysława Łokietka.
- Wskażesz ziemie, które były we władaniu Władysława Łokietka po uzyskaniu korony.
- Rozstrzygniesz, czy państwo Władysława Łokietka można uznać za odrodzoną po rozbiciu dzielnicowym Polskę.

Odbudowa Królestwa Polskiego i plany koronacji.

Po podporządkowaniu sobie dwóch kluczowych dzielnic – Małopolski i Wielkopolski – książę [Władysław](#) rozpoczął starania o królewską koronację. Jego pozycja rosła, a świeccy i duchowni dostojnicy otaczali go wsparciem. O tym, jak postrzegany był wówczas Łokietek, dowiedzieć się można z fragmentu średniowiecznego zapisu:

“ *Wybór źródeł do historii Polski średniowiecznej*

Spośród duchowych darów cnót trzem zajaśniał wspaniale ponad ludzkie pojęcie, mianowicie nadzwyczajną dobrocią, ponieważ nikogo nie kazał wydawać na stracenie, chyba z konieczności, nieocenioną pokorą, tak, iż zupełnie nie wiedział, co to jest wyniosłość i pycha, niewypowiedzianą cierpliwością, nie potrafił bowiem żadną miarą mścić się za doznaną krzywdę, raczej okazywał się względem krzywdzicieli bardzo ludzkim, zawsze mając dla nich łagodne oblicze.

Źródło: *Wybór źródeł do historii Polski średniowiecznej*, t. II, oprac. Benon Miśkiewicz, Gerard Labuda, Poznań 1967, s. 216.

Władysław Łokietek uważany był za szlachetnego boskiego wybrańca i wielu wiązało z nim nadzieję na odbudowanie rozbitego kraju. W 1318 r. doszło do dwóch zjazdów – w [Sulejowie](#) oraz w Pyzdrach. Władysław wraz z możnymi, rycerstwem i biskupami opracował petycję do Stolicy Apostolskiej, w której postulował uznanie prawa do korony polskiej. Następnie wysłał do [Awinionu](#) posłów, którzy negocjowali w tej sprawie. Kwestia koronacji nie była dla papieża jednoznaczna. W tym samym czasie pretensje do polskiego tronu zgłaszał bowiem czeski król [Jan Luksemburski](#), a głowa Kościoła nie stanęła zdecydowanie po jednej ze stron.

Początkowy etap starań o koronę opisywał w 1926 r. historyk Stanisław Zachorowski:

“ **Roman Grodecki, Stanisław Zachorowski**

Dzieje Polski średniowiecznej. Tom pierwszy do roku 1333

Z wielkim prawdopodobieństwem można przypuszczać, że myśl koronacji mógł podsunąć [Jakub Świnka](#), duchowy twórca koronacji Przemysła II i główny propagator idei narodowego zjednoczenia polski w oparciu o Kościół. Kiedy ta śmierć (1315?) przecięła pasmo

dni zasłużonego starca, spadkobiercą jego planów poczuł się jego następca na stolicy gnieźnieńskiej, arcybiskup Borysław, który nawet po wyborze wyjechał na dwór awinioński, aby osobiście sprawę popierać. Kiedy tam umarł (początek 1317), zamianowany po nim przez papieża arcybiskupem gnieźnieńskim Janisław (listopad 1317) nie omieszkął zajmować się planem koronacyjnym i zapewne przywiózł z sobą do Polski (wiosna 1318) opinie i zapatrywanie papieża i kierowników polityki papieskiej. W Awinionie zasadniczo nie sprzeciwiano się koronacji, ale w zamian za przyzwolenie papieskie domagano się, aby Łokietek załagodził spór z [Janem Muskata](#), do czego wzywały go osobne pisma papieskie z r. 1317, aby nie czynił trudności ustanowieniu w Polsce trybunałów inkwizycyjnych, które by miały za zadanie wyłapanie pojawiających się także w Polsce herezji [...], a wreszcie, aby uregulowano na nowo sposób opłaty świętopietrza celem powiększenia dochodów Kamery apostolskiej, płynących z tego źródła.

Źródło: Roman Grodecki, Stanisław Zachorowski, *Dzieje Polski średniowiecznej. Tom pierwszy do roku 1333*, oprac. Jerzy Wyrozumski, Kraków 1995, s. 395–396.

Romański kościół pod wezwaniem św. Tomasza Kantuaryjskiego na terenie opactwa w Sulejowie. Miasto znajduje się obecnie w województwie łódzkim i jest położone 15 km od Piotrkowa Trybunalskiego. 20 – 23 czerwca 1318 roku odbył się w nim wiec rycerstwa, na którym zdecydowano o wysłaniu do papieża prośby o koronację Łokietka. Prawa miejskie Sulejów uzyskał w połowie XIII wieku, a potwierdził je w 1308 r. właśnie Władysław Łokietek. Miejscowość była wówczas prywatną własnością zakonu cystersów, którzy wiedli surowe życie - zajmowali się głównie uprawą ziemi i hodowlą zwierząt.

O ustaleniach, jakie podjęto na zjazdach i w odpowiedzi na papieskie żądania, w swojej pracy Stanisław Zachorowski pisze dalej:

((Roman Grodecki, Stanisław Zachorowski

Dzieje Polski średniowiecznej. Tom pierwszy do roku 1333

W czerwcu 1318 r. na dwu zjazdach, w Sulejowie i w Pyzdrach, Łokietek radził z dostojnikami nad tymi sprawami, uczyni zadość wszystkim żądaniom Stolicy Apostolskiej, pogodził się z Muskata, dopuścił do Polski inkwizytorów i obiecał pomoc ramienia świeckiego w tępieniu heretyków oraz zamienił sposób płacenia świętopietrza, przekształcając je w opłaty od rodzin na pogłówne, po denarze od głowy. Na zjeździe sulejowskim ułożono też listy i supliki do stolicy apostolskiej w sprawie koronacji i wybrano poselstwo, które miało osobiście przypilnować w Awinionie tej doniosłej sprawy. Skład poselstwa nie jest znany, wiadomo, że na jego czele stanął biskup kujawski [Gerward](#), wypróbowany i wierny przyjaciel Łokietka, a nadto dzielny i zręczny dyplomata.

Źródło: Roman Grodecki, Stanisław Zachorowski, *Dzieje Polski średniowiecznej. Tom pierwszy do roku 1333*, oprac. Jerzy Wyrozumski, Kraków 1995, s. 395–396.

Stanowisko [Jana XXII](#) w sprawie koronacji. Bulla papieża z 1319 r.

Biskupa Gerwarda czekało bardzo trudne zadanie. Musiał nie tylko w odpowiedni sposób zatroszczyć się o interes zasłużonego dla Polski księcia Władysława, lecz także odepchnąć konkurentów i wrogów. Na drodze do likwidacji rozbicia stawali zarówno wrogowie Polski jak i wszyscy, którzy mogli stracić w momencie umocnienia kraju królewską koronację. Bardzo aktywni na tym polu byli na przykład knujący ciągłe intrygi Krzyżacy.

Papież Jan XXII. XIV-wieczna miniatura pochodzi ze zbiorów ikonograficznych muzeum Palais du Roure w Awinionie. Od 1316 roku na czele Kościoła stał Jan XXII. Papież ten, tak jak jego poprzednik, Klemens V oraz następcy: Benedykt XII, Klemens VI, Innocenty VI i Urban V, rezydował w Awinionie. Z racji francuskiego pochodzenia papież ci często wykorzystywani byli politycznie przez królów Francji. W Kurii Papieskiej dochodziło do walk o wpływy między francuską większością a kardynałami z Włoch. Zamieszanie przyczyniło się do tego, że w Kościele szerzyły się symonia, nepotyzm, rozwiązłość i brak dyscypliny.

Jak Twoim zdaniem zaistniała sytuacja wpływała na autorytet papiestwa wśród ówczesnych chrześcijan?

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Pieczęć biskupa wrocławskiego Gerwarda (?-1323), którego starania doprowadziły do uznania przez papieża Jana XXII prawa Władysława Łokietka do korony polskiej. Gerward po śmierci Wacława II w 1305 r. związał się z Łokietkiem, cały czas go wspomagając. Dzięki Gerwardowi ranga biskupstwa we Wrocławku wzrosła i aż do rozbiorów Polski pozostawało ono drugim w hierarchii ważności (tuż po krakowskim) biskupstwem metropolii gnieźnieńskiej. Biskup Gerward pochowany został w Awinionie.

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

O stanowisku kurii papieskiej wobec koronacji Władysława Łokietka informuje nas bulla papieża Jana XXII z 1319 r. Mowa w niej także o roszczeniach Jana Luksemburskiego do korony polskiej – jako spadku po Przemyślidach. Papież nie chcąc narazić się potężnemu królowi czeskiemu, uchylił się od ostatecznej decyzji co do koronacji. W dokumencie zalecił, by czynić tak, aby „swoje prawa zachować i cudzych nie naruszyć”. Stwierdził, że luksemburskie roszczenia (pomimo ich słabych podstaw prawnych) odnoszą się do wielkopolskiego terytorium, które obejmowało królestwo Przemysła II. Pośrednio uznał prawa Łokietka, przyjmując, że koronacja w Krakowie nie naruszy praw Jana Luksemburskiego. Panowie polscy potraktowali słowa papieża jako brak sprzeciwu wobec przedstawionej prośby i rozumieli jako możliwość podjęcia działań w kierunku koronacji.

Katedra na Wawelu. Tutaj koronowany został Władysław Łokietek i tutaj znajduje się jego grobowiec, ufundowany przez syna Kazimierza Wielkiego.

Nagrobek Łokietka jest pierwszym nagrobkiem królewskim wzniesionym w tym miejscu. Zastanów się, w jakim stylu został wybudowany?

Źródło: Zygmunt Put, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 4.0.

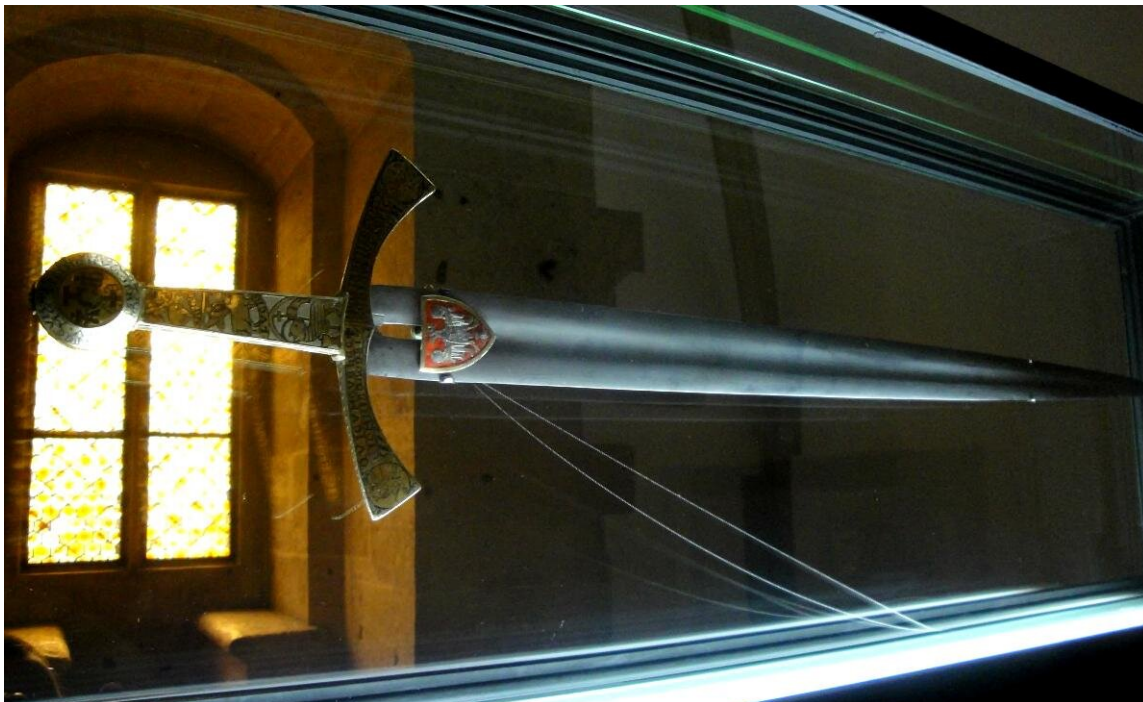
Regalia – insygnia królewskie

Po częściowym zjednoczeniu ziem w 1320 r. na koronację Łokietka wykonano nowy zestaw regaliów. Powstała wówczas m.in. korona koronacyjna zwana oficjalnie koroną uprzywilejowaną lub oryginalną (łac. *corona privilegiata, corona originalis*), a potocznie koroną Chrobrego. Na ilustracji replika wykonana w XXI w.
 Źródło: Gryffindor, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 3.0.

Włócznia św. Maurycego - Święta Lanca Cesarska. Kopia włóczni przechowywana jest od XII w. w skarbcu katedralnym na Wawelu jako relikwia. Otrzymał ją Bolesław Chrobry na zjeździe gnieźnieńskim od cesarza Ottona III . Do naszych czasów zachował się jedynie grot. Nie była nigdy wykorzystana podczas koronacji, jednak w czasie rozbicia dzielnicowego traktowano ją jako symbol zjednoczonych ziem polskich. Zastanów się i odpowiedz jakie znaczenie dla chrześcijan ma włócznia, jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, iż według tradycji, w jej grocie znajduje się gwóźdź z krzyża Jezusa Chrystusa?
 Źródło: René Hanke, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 3.0.

Szczerbiec – miecz koronacyjny królów polskich. Jeden z najcenniejszych polskich zabytków. Jedynе zachowane insygnium koronacyjne dynastii Piastów. Legenda głosi, że Bolesław Chrobry wyszczerbił go na Złotej Bramie podczas wyprawy na Kijów w 1018 r. W rzeczywistości badania wskazują, że pochodzi on z XII lub XIII w. i stał się insygnium koronacyjnym dopiero w czasach Władysława Łokietka.

Źródło: metal.beast, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 2.0.

Słownik

Awinion

Miasto na południu Francji; od 1309 r. Awinion stał się siedzibą papieży, rezydowali w niej Klemens V, Jan XXII, Benedykt XII, Klemens VI, Innocenty VI, Urban V i Grzegorz XI; Okres kierowania Kościołem z Francji nazywany jest “niewolą awiniońską” i przypadł na lata 1309-1377**;** podczas rewolucji francuskiej uchwałą Zgromadzenia Konstytucyjnego Awinion został przyłączony do Francji; w latach 1378-1408 w Awinionie rezydowali także antypapież

Korona Chrobrego

korona uprzywilejowana (*corona privilegiata*); najważniejsze insygnium koronacyjne królów polskich, symbol mistycznego pochodzenia władzy od Boga i suwerenności Królestwa Polskiego, a także wierności monarchy prawu Rzeczypospolitej i jego obowiązków wobec państwa i poddanych; powstała na koronację Władysława Łokietka

Sulejów

miasto w powiecie piotrkowskim, województwie łódzkim; wielkim wydarzeniem w historii miasta był wiec, który odbył się 20-23 czerwca 1318 r., uroczyscie przyjęto na nim warunki papieskie i uchwalono wznowienie Królestwa Polskiego; wystosowano prośbę do papieża Jana XXII, aby wyraził zgodę na koronację Władysława Łokietka; zniszczenia podczas potopu szwedzkiego spowodowały upadek miasta

Szczerbiec

miecz koronacyjny królów Polski, jeden z najważniejszych zabytków przechowywany w Skarbcu Koronnym w Zamku Królewskim na Wawelu. Z mieczem związanych jest wiele opowieści i legend. Jedna z nich mówi o tym, iż miecz należał do pierwszego króla Polski, Bolesława Chrobrego, który miał uderzyć nim w Złotą Bramę podczas zdobywania Kijowa w 1018 r. Przedmiotowi przypisywano boską moc

Insygnia koronacyjne

inaczej regalia królów polskich, na które składała się korona, berło, jabłko oraz miecz. Były oznakami godności i władzy królewskiej. Używano ich podczas ceremonii koronacyjnych. Do najważniejszych polskich insygniów koronacyjnych należy Korona Chrobrego (tzw. korona uprzywilejowana) oraz miecz Szczerbiec (kojarzone z ceremonią koronacyjną Władysława Łokietka) a także korona królowych (insygnium koronacyjne królowych, wykonana na koronację Jadwigi Kaliskiej, żony Władysława Łokietka)

Słowa kluczowe

Zjednoczenie ziem, koronacja, Władysław Łokietek, Wacław II, Kraków, Pomorze Gdańskie, Krzyżacy, Jan XXII, szczerbiec

Bibliografia

R. Grodecki, Stanisław Zachorowski, *Dzieje Polski średniowiecznej. Tom I do roku 1333*, Kraków 1995.

Poczet królów i książąt polskich, pod red. A. Garlickiego, Warszawa 1978.

T. Biber, A. i M. Leszczyńscy, *Tajemnice władców Polski*, Poznań 2006.

T. Manteuffel, *Historia powszechna. Średniowiecze*, Warszawa 1999.

J. Wyrozumski. *Wielka historia Polski. Dzieje Polski piastowskiej (VIII w. - 1370)*, Kraków 1999.

J. Topolski, *Zarys dziejów Polski*, Warszawa 1986.

Polecenie 1

Zapoznaj się z audiobookiem i przygotuj inscenizację koronacji. Uwzględnij: postaci uczestniczące w ceremonii, rekwizyty, które należy przygotować oraz rozpisz dialogi.

Twoja odpowiedź

Koronacja Władysława Łokietka i jej znaczenie

Audiobook można wysłuchać pod adresem: <https://zpe.gov.pl/b/PotZtQRM>

20 stycznia 1320 r. w katedrze na Wawelu miała miejsce koronacja Władysława Łokietka. Z formalnego punktu widzenia akt ten potwierdzał tylko jego władzę nad Krakowem – tak traktowano to wydarzenie poza granicami kraju. W Polsce natomiast zwolennicy Łokietka uznali go królem całego państwa i przyjęli dzień koronacji za koniec rozbicia dzielnicowego. Historyk, pisarz i publicysta Kamil Janicki szczegółowo rekonstruuje historyczną ceremonię na podstawie analiz badaczy: Zbigniewa Dalewskiego i Aleksandra Gieysztora.

[...] Wkroczył przez główne wierzeje, poprzedzony uroczystą procesją. Duchowni, wyposażeni w święte księgi, w krucyfiksy i kadzidła, postępowali przed monarchą, a w samych drzwiach uroczyście witał go arcybiskup gnieźnieński, Janisław. [...]

[...] Czy zamierzasz służyć wierze? Czy pragniesz otoczyć Kościół opieką? Czy chcesz królestwem swym rządzić sprawiedliwie i bronić go przed wrogami? Po trzykroć książę Władysław odpowiadał twierdząco. Wysłuchawszy jego deklaracji, arcybiskup skierował się bezpośrednio do zebranych, pytając ich, czy oni z kolei pragną służyć wiernie nowemu królowi. Z wszystkich gardeł odezwał się ustalony z góry okrzyk: „Radzi, radzi, radzi!” Powstał okrąg, w którego środku nadal klęczał kandydat do korony. Księcia rozebrano, rozpinając kapę i dalmatykę, a tym samym obnażając górną część jego ciała. Janisław zwilżył kciuk prawej dłoni, zanurzając go w kielichu z olejem, i jednym, ciągłym ruchem namaścił kolejno piersi, plecy, a wreszcie ramiona elekta – pisze Janicki.

Przyszły władca otrzymał również miecz koronacyjny – Szczerbiec, który wg legendy należał do Bolesława Chrobrego. Po raz pierwszy użyto go w ten sposób właśnie podczas koronacji Władysława Łokietka. Po przekazaniu miecza, arcybiskup i towarzyszący mu biskupi włożyli na skroń księcia, przygotowaną specjalnie na tę okazję złotą koronę, wysadzaną szlachetnymi kamieniami. W sumie znalazło się na niej aż 500 klejnotów! Na koniec duchowni wręczyli władcy jabłko panowania oraz berło. I tak Władysław Łokietek stał się pierwszym po przeszło stu latach rozbicia dzielnicowego, królem zjednoczonej Polski.

Mimo iż władał on wówczas tylko skrawkiem Polski przed rozbicia dzielnicowego, jego korona była symbolem królestwa polskiego, *regnum Poloniae*, także dla tych terenów, którymi zarządzili inni władcy. Koronacja stanowiła również krok do kolejnych działań w kierunku konsolidacji i integracji rozerwanej całości. Z zewnątrz dochodziły głosy próbujące umniejszyć rangę wydarzenia. Dlatego nowy król jeszcze w 1320 r. postanowił podbudować swoją pozycję, zacieśniając przyjaźń z Węgrami. Stało się to za sprawą zaślubin córki Łokietka Elżbiety z Karolem Robertem, królem Węgier. Władysław Łokietek panował do 1333 r. Po nim na tronie zasiadł jego syn Kazimierz III zwany Wielkim, który wzmocnił i powiększył odrodzoną po rozbiciu dzielnicowym Polskę.

Źródło: Kamil Janicki, *Jak wyglądała koronacja Władysława Łokietka?* Artykuł w: *ciekawostkihistoryczne.pl*; na podstawie: Z. Dalewski, *Władza – przestrzeń – ceremonia. Miejsce i uroczystość inauguracji władcy w Polsce średniowiecznej do końca XIV w.*, Neriton, Warszawa 1996.

A. Gieysztor, *Spektakl i liturgia polska koronacja królewska*, [w:] *Kultura elitarna a kultura masowa późnego średniowiecza*, red. B. Geremek, Ossolineum, Wrocław 1978.

Polecenie 2

Rozstrzygnij, czy koronacja Władysława miała charakter lokalny, czy ogólnopolski. Uzasadnij swoją opinię.

Tvoja odpowiedź

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Ćwiczenie 2

W którym roku odbył się zjazd w Sulejowie?

- w 1317
- w 1318
- w 1319
- w 1320

Ćwiczenie 3

Zaznacz na mapie te ziemie, które Władysław Łokietek podporządkował sobie tuż przed koronacją.

Polska za czasów Władysława Łokietka 1304 - 1333.

Źródło: ContentPlus.sp. z o.o. na podstawie Zuber & MariuszR, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 4

Wyjaśnij podwójne znaczenie daty 1320 dla Polski.

Twoja odpowiedź

Ćwiczenie 5

Rozstrzygnij, które z podanych zdań są prawdziwe, a które fałszywe.

Zdanie	Prawda	Fałsz
Małżeństwo Elżbiety Łokietkówny wpłynęło na zacieśnienie stosunków polsko-węgierskich.	☐	☐
Ceremonii koronacyjnej Władysława Łokietka przewodził arcybiskup Gerward.	☐	☐
Władysław Łokietek koronowany był wraz ze swoją żoną Jadwigą.	☐	☐
Umierając w roku 1333, Łokietek w dalszym ciągu dzierżył koronę królewską.	☐	☐

Ćwiczenie 6

Podaj trzy argumenty broniące tezy, że koronacja Władysława Łokietka była symbolicznym zjednoczeniem ziem polskich pozostających w rozbiu od 1138 r.

Argument 1

Argument 2

Argument 3

Ćwiczenie 7

Zapoznaj się z poniższymi tekstami źródłowymi i odpowiedz, jakiego wydarzenia dotyczą. Podaj jego datę.

Tekst nr 1

” *Polska Jana Długosza*

Po zabiciu i położeniu pokotem znaczniejszych oddziałów nieprzyjacielskich [...] wojsko polskie dotarło do pozostałych mniej odważnych i słabszych chorągwi, te przerażone rzezią krótko stawiały opór [...]. Gdy król Władysław sądzi, że odniósł całkowite zwycięstwo, pod wodzą wielkiego komtura przybyło nowe wojsko, wszczęto nową walkę [...]. A gdy padł wielki komtur [...] z mnóstwem innych, znaczna część wrogów uległa rozbiciu i wpadła w popłoch [...]. Polakom przypadło pełniejsze zwycięstwo, gdyż Krzyżacy rzucili się do ucieczki.

Źródło: *Polska Jana Długosza*, red. H. Samsonowicz, Warszawa 1984.

Tekst nr 2

” *Kronika oliwska. Źródło do dziejów Pomorza Wschodniego z XIV w.*

Oba wojska walczyły z niezwykłą zaciętością i wielu padło z obu stron. Bitwa trwała dotąd, dopóki ci, którzy poszli naprzód, nie powrócili. Wtedy król zmęczony walką razem z wojskiem swoim uciekł [...], w ucieczce tej wielu, tak z jazdy, jak z piechoty zostało zamordowanych; osiągnęli rycerze zakonni zwycięstwo i triumf.

Źródło: *Kronika oliwska. Źródło do dziejów Pomorza Wschodniego z XIV w.*, Malbork 2008.

Ćwiczenie 8

Spośród podanych wydarzeń zaznacz te, które związane są z dążeniem Łokietka do uzyskania tytułu króla.

- poselstwa do Awinionu
- bitwa pod Płowcami
- zjazd w Sulejowie
- śmierć Przemysła II
- ślub Elżbiety z Karolem Robertem
- podporządkowanie dzielnic krakowskiej

Dla nauczyciela

Autor: Martyna Wojtowicz

Przedmiot: Historia 2022, Historia

Temat: Koronacja Władysława Łokietka

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Zakres podstawowy

XII. Polska w XIV–XV w. Uczeń:

- 1) opisuje proces zjednoczeniowy i rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV–XV w.;

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Zakres podstawowy

X. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego. Uczeń:

- 4) charakteryzuje proces przezwyciężenia rozbitcia politycznego ziem polskich ze wskazaniem na rolę władców i Kościoła (znaczenie istnienia metropolii gnieźnieńskiej);

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- opisuje drogę Władysława Łokietka na tron królewski;

- wyjaśnia symboliczne znaczenie przedmiotów, użytych podczas ceremonii koronacyjnej Władysława Łokietka;
- wskazuje ziemie, które były we władaniu Władysława Łokietka po uzyskaniu korony;
- rozstrzyga, czy państwo Władysława Łokietka można uznać za odrodzoną po rozbiu dzielnicowym Polskę.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych;
- analiza materiału źródłowego (porównawcza);
- dyskusja.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- telefony z dostępem do internetu.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Uczniowie zapoznają się z treścią sekcji „Przeczytaj”.

Faza wstępna:

1. Nauczyciel odczytuje wyświetlony na tablicy temat lekcji oraz cele zawarte w sekcji „Wprowadzenie” i poleca uczniom lub wybranej osobie, aby sformułowała kryteria sukcesu.
2. **Raport z przygotowań.** Nauczyciel, przy użyciu dostępnego w panelu użytkownika raportu, weryfikuje przygotowanie uczniów do lekcji: sprawdza, którzy uczestnicy zajęć zapoznali się z udostępnionym e-materiałem.
Nauczyciel poleca uczniom, aby zgłaszali swoje propozycje pytań do wspomnianego

tematu. Jedna osoba może zapisywać je na tablicy. Gdy uczniowie wyczerpią swoje pomysły, a pozostały jeszcze jakieś ważne kwestie do poruszenia, nauczyciel uzupełnia informacje.

Faza realizacyjna:

1. **Praca z multimedium („Audiobook”).** Nauczyciel czyta polecenie 1: „Zapoznaj się z audiobookami i przygotuj inscenizację koronacji. Uwzględnij: postaci uczestniczące w ceremonii, rekwizyty, które należy przygotować oraz rozpisz dialogi.” i poleca uczniom, aby w parach wykonali zadanie w oparciu o wskazówki zawarte w e-materiale.
2. Nauczyciel prezentuje treść polecenia nr 2 „Rozstrzygnij, czy koronacja Władysława miała charakter lokalny, czy ogólnopolski. Uzasadnij swoją opinię.”, a następnie uczniowie wykonują je indywidualnie. Omówienie zadań jest prowadzone przez nauczyciela i następuje bezpośrednio po wykonaniu przez uczniów polecenia.
3. **Utrwalanie wiedzy i umiejętności.** Uczniowie wykonują indywidualnie ćwiczenia interaktywne nr 1, 2 i 3 z sekcji „Sprawdź się”. Wyniki pracy omawiane są na forum i komentowane przez nauczyciela.
4. **Utrwalanie wiedzy i umiejętności.** Uczniowie wykonują kolejne ćwiczenia nr od 4 do 8 w parach lub grupach na koniec omawiają poprawność wykonanych ćwiczeń, nauczyciel udziela informacji zwrotnej.

Faza podsumowująca:

1. Wybrany uczeń podsumowuje zajęcia, zwracając uwagę na nabyte umiejętności.
2. Nauczyciel omawia przebieg zajęć, wskazuje mocne i słabe strony pracy uczniów.

Praca domowa:

1. Zaproponuj inne materiały źródłowe do tematu lekcji „Koronacja Władysława Łokietka”.

Materiały pomocnicze:

- R. Grodecki, Stanisław Zachorowski, *Dzieje Polski średniowiecznej. Tom I do roku 1333*, Kraków 1995.
- *Poczet królów i książąt polskich*, pod red. A. Garlickiego, Warszawa 1978.
- T. Biber, A. i M. Leszczyńscy, *Tajemnice władców Polski*, Poznań 2006.
- T. Manteuffel, *Historia powszechna. Średniowiecze*, Warszawa 1999.
- J. Topolski, *Zarys dziejów Polski*, Warszawa 1986.
- J. Wyrozumski. *Wielka historia Polski. Dzieje Polski piastowskiej (VIII w. – 1370)*, Kraków 1999.

Wskazówki metodyczne:

- Uczniowie mogą przed lekcją zapoznać się z informacjami w sekcji „Audiobook”, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach i pogłębiać swoją wiedzę.